

Čtvrtek, 26. října 2017

P8_TA(2017)0414

Uplatňování směrnice o odpovědnosti za životní prostředí

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. října 2017 k uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (2016/2251(INI))

(2018/C 346/24)

Evropský parlament,

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí ⁽¹⁾ (dále jen směrnice o odpovědnosti za životní prostředí),
- s ohledem na zprávu Komise Radě a Evropskému parlamentu podle čl. 18 odst. 2 směrnice 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (COM(2016)0204),
- s ohledem na články 4 a 191 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na článek 37 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/18/ES ze dne 12. března 2001 o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/220/EHS ⁽²⁾,
- s ohledem na změnu směrnice o odpovědnosti za životní prostředí prostřednictvím směrnice 2006/21/ES ⁽³⁾ o nakládání s odpady z těžebního průmyslu, směrnice 2009/31/ES ⁽⁴⁾ o geologickém ukládání oxidu uhličitého a směrnice 2013/30/EU ⁽⁵⁾ o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise o hodnocení směrnice o odpovědnosti za životní prostředí v rámci REFIT (SWD(2016)0121), který je připojen ke zprávě Komise (COM(2016)0204),
- s ohledem na informační sdělení výzkumné služby Evropského parlamentu ze dne 6. června 2016 s názvem „The implementation of the Environmental Liability Directive: a survey of the assessment process carried out by the Commission“ ⁽⁶⁾,
- s ohledem na článek 52 jednacího řádu a čl. 1 odst. 1 písm. e) a přílohu 3 rozhodnutí Konference předsedů ze dne 12. prosince 2002 o postupu udělování svolení k vypracování zpráv z vlastního podnětu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti a stanovisko Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (A8-0297/2017),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 56.

⁽²⁾ Úř. věst. L 106, 17.4.2001, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 102, 11.4.2006, s. 15.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 178, 28.6.2013, s. 66.

⁽⁶⁾ PE 556.943.

Čtvrtek, 26. října 2017

- A. vzhledem k tomu, že podle čl. 191 odst. 1 SFEU musí politika Unie v oblasti životního prostředí přispívat k sledování cílů, jako je ochrana zdraví jejích občanů, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí, podpora uvážlivého a racionálního využívání přírodních zdrojů a podpora opatření na mezinárodní úrovni určených k řešení celosvětových a regionálních problémů v oblasti životního prostředí;
- B. vzhledem k tomu, že se v čl. 191 odst. 2 SFEU uvádí, že politika Unie v oblasti životního prostředí musí být zaměřena na vysokou úroveň ochrany a založena na zásadě předběžné opatrnosti a na zásadách, že je nutné přijímat preventivní opatření, že škody na životním prostředí je nutné odstraňovat pokud možno na místě jejich vzniku a že znečišťovatel by za ně měl platit;
- C. vzhledem k tomu, že článek 11 SFEU stanoví, že do vymezení a provádění politik a činností Unie musí být zahrnuty požadavky na ochranu životního prostředí, zejména s ohledem na podporu udržitelného rozvoje;
- D. vzhledem k tomu, že článek 192 SFEU pověřuje Evropský parlament a Radu vymezením opatření, která je třeba přijmout, aby byly dosaženy obecné cíle Unie v oblasti životního prostředí⁽¹⁾;
- E. vzhledem k tomu, že článek 37 Listiny základních práv stanoví, že vysoká úroveň ochrany životního prostředí a zlepšování jeho kvality musí být součástí politik Unie a musí být zaručeny v souladu se zásadou udržitelného rozvoje;
- F. vzhledem k tomu, že způsobem, jak podpořit spolupráci a zajistit, aby všechny politiky Unie byly ve vzájemném souladu, je koordinovaná strategie v oblasti životního prostředí pro celou Unii;
- G. vzhledem k tomu, že směrnice o odpovědnosti za životní prostředí se v současné době vztahuje výlučně na škody na biologické rozmanitosti (chráněné druhy a přírodní stanoviště), vodě a půdě, které způsobí provozovatelé;
- H. vzhledem k tomu, že aby mohla být pokryta odpovědnost za škody na životním prostředí, vznikl spontánně trh finančního zajištění, který by ovšem nemusel stačit na to, aby pokryl specifické případy, například pokud jde o malé a střední podniky či specifické druhy operací (těžební plošiny, nukleární zařízení atd.);
- I. vzhledem k tomu, že k hlavním příčinám nejednotného uplatňování směrnice o odpovědnosti za životní prostředí patří mimo jiné obtížný odhad v případech, že škoda na přírodním zdroji přesáhne stanovenou hranici, a skutečnost, že celá řada členských států nezavedla postup pro posuzování komentářů a připomínek nevládních organizací činných v oblasti životního prostředí a dalších příslušných sdružení;
- J. vzhledem k tomu, že v celé řadě členských států mají mnohé zúčastněné strany (nevládní organizace v oblasti životního prostředí, pojišťovny, provozovatelé a především dotyčné orgány) o směrnici o odpovědnosti za životní prostředí malé povědomí – a v některých případech žádné –, což je způsobeno mimo jiné tím, že nejsou k dispozici žádné pokyny, které by mohly pomoci při provádění těchto právních předpisů;
- K. vzhledem k tomu, že mnohé členské státy dosáhly pokroku při účinném plnění hlavních cílů spočívajících v prevenci a nápravě škod na životním prostředí; nicméně vzhledem k tomu, že v některých členských státech je směrnice o odpovědnosti za životní prostředí nadále prosazována nedostatečně;
- L. vzhledem k tomu, že z nejnovějších vědeckých objevů vyplývá, že znečištění z průmyslové činnosti může působit na životní prostředí i lidský organismus dosud netušeným nezpůsobem a že může ohrozit lidské zdraví, udržitelnost a rovnováhu biologických a biologicko-evolučních procesů;

⁽¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. března 2010 ve věci ERG a další, C-378/08, ECLI:EU:C:2010:126, bod č. 45; rozsudek Soudního dvora ze dne 9. března 2010 ve věci ERG a další, C-379/08 a C-380/08, ECLI:EU:C:2010:127, bod č. 38; rozsudek Soudního dvora ze dne 9. března 2010 ve věci Buzzi Unicem SpA a další, C-478/08 a C-479/08, ECLI:EU:C:2010:129, bod č. 35.

Čtvrtek, 26. října 2017

1. je si vědom významu studií a zpráv Komise zabývajících se posouzením provádění směrnice o odpovědnosti za životní prostředí a jeho dopadem na členské státy, jakož i významu doporučení pro účinné a souvislé provádění směrnice, podle nichž je třeba upřednostňovat harmonizaci vnitrostátních řešení a postupů v širším rámci právní odpovědnosti; v této souvislosti vítá vytvoření víceletého pracovního programu týkajícího se směrnice o odpovědnosti za životní prostředí na období 2017–2020;
2. se znepokojením konstatuje, že výsledky těchto zpráv svědčí o alarmující situaci ohledně účinného uplatňování dotyčné směrnice, a konstatuje, že v celé řadě členských států byla směrnice provedena nerovnoměrně a povrchně;

Aktuální stav provádění směrnice o odpovědnosti za životní prostředí

3. konstatuje, že řada členských států nedodržela lhůtu pro provedení směrnice o odpovědnosti za životní prostředí a že dotyčná směrnice byla ve všech 27 členských státech provedena až v polovině roku 2010;
4. domnívá se, že v důsledku diskrečních pravomocí stanovených ve směrnici o odpovědnosti za životní prostředí a značné jasnosti a nejednotného uplatňování klíčových pojmů, jakož i nedostatečně rozvinutých schopností a odbornosti nevedlo provedení této směrnice do vnitrostátních systémů odpovědnosti k vytvoření rovných podmínek a že, jak potvrdila Komise ve své zprávě, byla směrnice provedena velmi různorodě, a to pokud jde o právní i praktická hlediska, s tím, že počet případů se mezi členskými státy značně liší; domnívá se proto, že je třeba vyvinout další úsilí, aby bylo možné zajistit na evropské úrovni standardizaci právních předpisů;
5. konstatuje, že tato nesourodost je také způsobena přílišnou obecností dotyčné směrnice, která byla vypracována podle modelu rámcové směrnice;
6. lituje toho, že navzdory opatřením, která přijala Komise v souvislosti s pozdním provedením a záležitostmi souvisejícími s neplněním povinností, a navzdory skutečnosti, že se dotyčná směrnice vyznačuje mimořádnou pružností, sedm členských států se stále potýká s problémem nedodržení povinností;
7. konstatuje, že členské státy oznamují případy škod na životním prostředí, které vedly k použití směrnice o odpovědnosti za životní prostředí⁽¹⁾, velmi rozdílným způsobem, což lze vysvětlit tím, že namísto dotyčné směrnice uplatňují vnitrostátní právní předpisy;

Omezená účinnost směrnice o odpovědnosti za životní prostředí

8. konstatuje, že účinnost směrnice o odpovědnosti za životní prostředí je v jednotlivých členských státech značně různorodá;
9. zdůrazňuje, že jednou z hlavních překážek bránících účinnému a jednotnému uplatňování dotyčné směrnice je různý výklad a uplatňování „prahu významnosti“ u škod na životním prostředí, jakož i skutečnost, že není k dispozici dostatečný počet přesných údajů o správních nákladech pro veřejné orgány, včetně údajů o doplňkových a vyrovnávacích nápravách škod, a že se tyto údaje navíc rozcházejí a pro podniky nejsou k dispozici vůbec;
10. vyjadřuje hluboké politování nad skutečností, že podle směrnice o odpovědnosti za životní prostředí jsou jako „závažné“ označeny pouze ty incidenty, které způsobí smrt či vážné zranění, aniž by se odkazovalo na důsledky pro životní prostředí; zdůrazňuje proto, že i incident, který nezpůsobí smrt či vážné zranění, může mít závažný dopad na životní prostředí, a to kvůli svému rozsahu či dopadům např. na chráněné oblasti, chráněné druhy či obzvláště zranitelná stanoviště;

⁽¹⁾ Podle zprávy Komise (COM(2016)0204) nahlásily členské státy mezi dubnem 2007 a dubnem 2013 přibližně 1 245 prokázaných případů škod na životním prostředí, které vedly k uplatnění dotyčné směrnice. Podle této zprávy se navíc počet případů mezi jednotlivými členskými státy značně liší. Ve dvou členských státech bylo nahlášeno přes 86 % všech případů (Maďarsko: 563, Polsko: 506 případů), přičemž většinu zbývajících případů nahlásilo šest členských států (60 Německo, 40 Řecko, 17 Itálie a 8 Lotyšsko, Španělsko a Spojené království). 11 členských států nenahlásilo v roce 2007 žádné takové případy, pravděpodobně proto, že je řeší výhradně v rámci svého vnitrostátního systému.

Čtvrtek, 26. října 2017

11. lituje toho, že jsou některé činnosti s potenciálními negativními dopady na biologickou rozmanitost a životní prostředí – například potrubní přeprava nebezpečných látek, těžba a implantace invazivních nepůvodních druhů –, na které se v současnosti požadavek na objektivní odpovědnost nevztahuje; konstatuje, že zejména v případě škod na biologické rozmanitosti nepokrývají činnosti ve výčtu v příloze III dostatečně oblasti, jež potenciálně způsobují škody;
12. poznamenává, že v článku 1 směrnice o odpovědnosti za životní prostředí by měl být rámec odpovědnosti za životní prostředí rozšířen tak, aby zahrnoval environmentální sanaci a ekologickou obnovu do původního stavu po ukončení pracovních činností, a to i v případě, kdy byly škody na životním prostředí způsobeny činnostmi nebo emisemi, jež byly výslovně schváleny příslušnými orgány;
13. zdůrazňuje, že všechny zainteresované strany poukázaly na problémy spojené s ukládáním objektivní odpovědnosti za nebezpečnou činnost podle přílohy III směrnice o odpovědnosti za životní prostředí třetím stranám představujícím právní nástupce zodpovědného subjektu ⁽¹⁾;
14. připomíná zkušenosti s prováděním stávajících finančních zajištění, které ukázaly nedostatky, pokud jde o zajištění toho, aby provozovatelé byli schopni účinně pokrýt finanční povinnosti v případě, že jsou odpovědní za škody na životním prostředí, a je znepokojen případy, kdy provozovatelé nebyli schopni nést náklady na nápravu těchto škod;
15. zdůrazňuje, že přetrvávají problémy, pokud jde o uplatňování směrnice na incidenty velkého rozsahu, zejména není-li možné identifikovat odpovědného znečišťovatele nebo pokud je znečišťovatel v platební neschopnosti nebo v úpadku;
16. konstatuje, že náklady související se škodami na životním prostředí pro provozovatele, kteří za ně nesou odpovědnost, lze snížit prostřednictvím využívání nástrojů finančního zajištění (pokrývajících pojištění a alternativní nástroje, jako jsou bankovní záruky, dluhopisy, fondy či cenné papíry); domnívá se, že v rámci trhu finančního zajištění, na nějž se vztahuje směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, je poptávka nízká z důvodu nízkého počtu případů, k nimž v členských státech dochází, nedostatečné jasnosti některých pojmů směrnice a skutečnosti, že pojišťovací modely vznikají v mnoha členských státech pomalu v závislosti na vyspělosti trhu pro tyto nástroje;
17. konstatuje, že možnosti zlepšit nabídku finančního zajištění brání nedostatek a rozporuplnost údajů týkajících se případů, na něž se vztahuje směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, jimiž EU disponuje;
18. podněcuje členské státy k tomu, aby přijaly opatření ke zrychlení vytváření nástrojů finančního zajištění, včetně finančních mechanismů v případě platební neschopnosti, a trhů vhodnými hospodářskými a finančními subjekty, s cílem umožnit provozovatelům využití finančních záruk k pokrytí svých odpovědností;
19. upozorňuje na studii proveditelnosti Komise týkající se konceptu celounijního nástroje pro sdílení rizik v případě průmyslových katastrof ⁽²⁾ a zdůrazňuje, že je třeba provést další analýzu a důkladnější studii proveditelnosti, pokud jde o klíčové právní a finanční otázky;
20. s potěšením konstatuje, že pokud jde o uplatňování dotyčné směrnice v souvislosti s chráněnými druhy a přírodními stanovišti, polovina členských států uplatňuje širší oblast působnosti (Belgie, Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Řecko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko);

⁽¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 4. března 2015, Ministerstvo životního prostředí, ochrany půdy a moře a další v. Fipa Group srl a další, věc C-534/13, ECLI:EU:C:2015:140.

⁽²⁾ Studie s cílem zjistit proveditelnost vytvoření fondu na pokrytí odpovědnosti za životní prostředí a ztrát, ke kterým došlo v důsledku průmyslové havárie, závěrečná zpráva, Evropská komise, GR ENV, 17. dubna 2013.

Čtvrtek, 26. října 2017

21. domnívá se, že k příčinám nedostatečné harmonizace směrnice o odpovědnosti za životní prostředí patří i absence ustanovení o standardním administrativním postupu pro hlášení bezprostřední hrozby škod na životním prostředí či skutečných škod příslušným orgánům; lituje proto, že ze směrnice nevyplývá povinnost zveřejňovat oznámení či informace o tom, jak byly dotyčné případy vyřešeny; konstatuje, že některé členské státy poukázaly na toto omezení ve svých vnitrostátních právních předpisech a zřídily databáze o oznámeních/incidentech/případech; upozorňuje nicméně na to, že tato praxe se mezi členskými státy značně rozchází a je spíše omezená;

22. zdůrazňuje, že režimy náhrad musí být schopny řešit přeshraniční žádosti účinně, rychle, v přiměřených lhůtách a bez rozlišování mezi žadateli pocházejícími z různých zemí Evropského hospodářského prostoru; doporučuje, aby byly zaznamenány jak hlavní, tak i vedlejší škody ve všech postižených oblastech s přihlédnutím ke skutečnosti, že při některých nehodách jsou zasaženy větší plochy a následky jsou citelné ještě dlouho poté; zdůrazňuje, že zejména sousední země, které nejsou členy Evropského hospodářského prostoru, musí dodržovat mezinárodní právo v oblasti ochrany životního prostředí a odpovědnosti;

23. připomíná, že podle čl. 4 odst. 5 směrnice o odpovědnosti za životní prostředí se směrnice vztahuje pouze na škody na životním prostředí způsobené znečištěním neohraničené povahy a na bezprostřední hrozbu takových škod tam, kde je možné najít příčinnou souvislost mezi škodami a činnostmi jednotlivých provozovatelů; opakuje rovněž, že Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC) již ve své zprávě z roku 2013 stanovil nepopiratelnou příčinnou souvislost mezi emisemi plynů a škodou související se změnou klimatu a s životním prostředím ⁽¹⁾;

Návrhy na zlepšení harmonizace směrnice o odpovědnosti za životní prostředí

24. žádá, aby směrnice o odpovědnosti za životní prostředí byla co nejdříve podrobena přezkumu a aby byla revidována definice „škod na životním prostředí“ uvedená v čl. 2 odst. 1 této směrnice, konkrétně pokud jde o kritéria pro určení závažných nepříznivých účinků na chráněné druhy a stanoviště (v příloze I) a o rizika škod na vodách a půdě, s cílem učinit ji dostatečně účinnou, jednotnou a ucelenou, aby bylo možné držet krok s rychlým vývojem znečišťujících látek z průmyslové činnosti;

25. žádá Komisi, aby objasnila, definovala a podrobně vymezila pojem „práh významnosti“ a posoudila rozdílné maximální limity odpovědnosti pro činnosti s cílem umožnit stejnorodé a jednotné uplatňování dotyčné směrnice ve všech členských státech;

26. vyzývá Komisi, aby poskytla jasný a souvislý výklad zeměpisného rozsahu pojmu „příznivý stav z hlediska ochrany“, který je součástí směrnice o odpovědnosti za životní prostředí (území EU, území členské státy, přírodní krajina); v tomto ohledu se domnívá, že je třeba uplatňovat přístup založený na určité lokalitě s cílem zajistit správné a účinné uplatňování;

27. vyzývá Komisi, aby stanovila pravidla nutná k jasnému a nespornému vymezení případů, na něž se vztahuje směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, a případů, na něž by měly být uplatněny vnitrostátní standardy, jsou-li přísnější;

28. konstatuje, že znečištění ovzduší poškozuje lidské zdraví a životní prostředí a že podle úřadu Eurostat představuje znečištění oxidem dusičitým a pevnými částicemi vážná zdravotní rizika; v tomto ohledu vyzývá k tomu, aby do definic „škod na životním prostředí“ a „přírodních zdrojů“ v článku 2 byly zahrnuty „ekosystémy“; dále vyzývá Komisi, aby zvážila možnost rozšíření oblasti působnosti této směrnice a uložení odpovědnosti za škody na lidském zdraví a životním prostředí, včetně škod na ovzduší ⁽²⁾;

⁽¹⁾ IPCC, 2013: Změna klimatu v roce 2013: Základ fyzikální vědy. Příspěvek pracovní skupiny I k páté hodnotící zprávě Mezivládního panelu pro změnu klimatu (Stocker, T.F. a další, Cambridge University Press, Cambridge, Spojené království a New York, NY, USA, 1535 s, doi:10.1017/CBO9781107415324).

⁽²⁾ Touto možností se zabývá Komise ve svém dokumentu ze dne 19. února 2014 s názvem „Study on ELD Effectiveness: Scope and Exceptions“ str. 84.

Čtvrtek, 26. října 2017

29. vyzývá Komisi, aby zavedla povinnost finančního zajištění, například povinného pojištění odpovědnosti za životní prostředí pro provozovatele, a vytvořila harmonizovanou metodiku EU pro výpočet maximálních limitů odpovědnosti s přihlédnutím k charakteristikám každé činnosti a jejímu okolí; dále vyzývá Komisi, aby zvážila možnost vytvoření evropského fondu pro ochranu životního prostředí proti škodám způsobeným průmyslovou činností, na níž se vztahuje směrnice o odpovědnosti za životní prostředí⁽¹⁾, aniž by byla oslabena zásada „znečišťovatel platí“, pokud jde o riziko úplatku a pouze v případech, že nemohou být uplatněny trhy finančního zajištění; domnívá se, že totéž by se mělo vztahovat na případy rozsáhlých nehod, není-li možné vysledovat provozovatele odpovědného za škody;
30. požaduje, aby každý provozovatel, který má užitek z provádění určitých činností, rovněž nesl odpovědnost za veškeré škody na životním prostředí nebo za jeho znečištění, které tyto činnosti způsobí;
31. je toho názoru, že vzhledem k závažnosti a potenciálním dopadům katastrof souvisejících s průmyslem a s nimi souvisejícím rizikům pro lidské zdraví, životní prostředí a majetek musí být přidány další záruky, aby se evropským občanům dostalo bezpečného a spolehlivého systému prevence a zvládnání katastrof založeného na sdílení rizik, zvýšené odpovědnosti provozovatelů průmyslových podniků a zásadě „znečišťovatel platí“; vyzývá k posouzení toho, zda je třeba začlenit do směrnice o odpovědnosti za životní prostředí systém občanskoprávní odpovědnosti za škody na lidském zdraví a životním prostředí⁽²⁾;
32. žádá o zavedení systému druhotné odpovědnosti třetích stran představujících právní nástupce zodpovědného subjektu;
33. doporučuje, aby se možnost požadovat dodatečnou odpovědnost státu stala povinností, aby bylo zajištěno účinné a proaktivní provádění tohoto právního předpisu;
34. dále vyzývá k odstranění možnosti zproštění odpovědnosti na základě povolení a zproštění odpovědnosti na základě stavu znalostí s cílem vytvořit rovné podmínky, podpořit zásadu „znečišťovatel platí“ a zlepšit účinnost právních předpisů;
35. žádá Komisi, aby neprodleně předložila návrh ve věci inspekcí v oblasti životního prostředí na evropské úrovni.
36. domnívá se, že v rámci přezkumu směrnice o odpovědnosti za životní prostředí je mimořádně důležité rozšířit objektivní odpovědnost za jakoukoli škodu na životním prostředí, která má nepříznivé účinky, na činnosti, které nejsou uvedeny v příloze III, aby byl tento právní předpis účinnější při uplatňování zásady „znečišťovatel platí“ a aby byli provozovatelé motivováni k tomu, aby pro své činnosti zavedli řádný systém řízení rizik; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby vytvořila registr provozovatelů, kteří vykonávají nebezpečnou činnost, a systém finančního monitorování, který by zaručil jejich solventnost;
37. žádá Komisi, aby zajistila, aby se směrnice o odpovědnosti za životní prostředí vztahovala na škody na životním prostředí způsobené jakoukoli pracovní činností a aby zajistila objektivní odpovědnost výrobce;
38. požaduje vytvoření veřejně přístupného evropského registru případů škod na životním prostředí, na něž se vztahuje směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, například podle vzoru Irsko, kde případy škod na životním prostředí mohou být hlášeny elektronicky, s cílem vytvořit větší důvěru v systém vyplývající z této směrnice a zajistit jeho lepší provádění; domnívá se, že tato veřejná databáze by zúčastněným stranám, provozovatelům a občanům poskytla větší informovanost o existenci režimu vytvořeného na základě této směrnice a jejím prosazování, a přispěla by tak k lepšímu předcházení škodám na životním prostředí a jejich nápravě;

⁽¹⁾ O této možnosti pojednává dokument zveřejněný Komisí dne 17. dubna 2013 s názvem „Study to explore the feasibility of creating a fund to cover environmental liability and losses occurring from industrial accidents“.

⁽²⁾ Tento systém zavedlo Portugalsko. Komise jej zhodnotila ve studii z 16. května 2013 s názvem „Implementation challenges and obstacles of the Environmental Liability Directive (ELD)“ str. 75.

Čtvrtek, 26. října 2017

39. s cílem zajistit, aby byly veřejné databáze případů, na něž se vztahuje směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, snadno přístupné a účinné, doporučuje, aby byly vytvořeny podle těchto kritérií:

- měly by být dostupné na internetu s tím, že dodatečné informace týkající se dotyčných případů by měly být zpřístupněny na požádání,
- každá země by měla mít centrální databázi místo toho, aby pro každý region existovala zvláštní databáze,
- oznámení o nových incidentech by měla být okamžitě zveřejněna na internetu,
- součástí každého případu registrovaného v databázi by měly být informace o jménu znečišťovatele, povaze a rozsahu způsobené škody, preventivních a nápravných opatřeních, která byla přijata či budou přijata, a řízeních prováděných příslušnými orgány či s těmito orgány;

40. žádá, aby byly rozšířeny kategorie nebezpečných činností stanovených v příloze III s cílem zahrnout všechny činnosti, které by mohly ohrozit životní prostředí a lidské zdraví;

41. zdůrazňuje význam kultury prevence škod na životním prostředí prostřednictvím systematické informační kampaně, v rámci níž by členské státy měly zaručit, aby potenciální znečišťovatelé a potenciální oběti byli informováni o rizicích, které postupují, o možnosti pojištění a dalších finančních a právních prostředcích, které je mohou před těmito riziky chránit, jakož i o výhodách, které z nich mohou vyplývat;

42. domnívá se, že všechny případy prokázané odpovědnosti, jakož i podrobnosti v souvislosti s uloženými sankcemi, by se měly zveřejňovat, aby skutečné náklady na škody na životním prostředí byly pro všechny transparentní;

43. navrhuje vytvořit mechanismus, který by přiměl nevládní organizace činné v oblasti životního prostředí a další zúčastněná sdružení předkládat komentáře a připomínky;

44. navrhuje zavést daňové úlevy a další formy zvýhodnění pro podniky, které úspěšně předcházejí škodám na životním prostředí;

45. doporučuje zřídit zvláštní nezávislé orgány, kterým by na základě směrnice o odpovědnosti za životní prostředí byly svěřeny řídicí a kontrolní pravomoci, jakož i pravomoc ukládat sankce, včetně možnosti požádat potenciálně odpovědné strany o poskytnutí finančního zajištění, a to s ohledem na konkrétní situaci potenciálního znečišťovatele, například v oblasti povolení týkajících se životního prostředí;

46. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že směrnice o odpovědnosti za životní prostředí bude dostatečně podporovat úsilí o dosažení cílů směrnice EU o ochraně ptáků a směrnice EU o ochraně přírodních stanovišť; trvá na tom, že do uplatňování a vymáhání právních předpisů týkajících se odpovědnosti za životní prostředí musí být zapojeny orgány příslušné pro inspekce v oblasti životního prostředí;

47. vyzývá Komisi, aby zintenzivnila program odborné přípravy ohledně uplatňování směrnice o odpovědnosti za životní prostředí v členských státech a aby zřídila asistenční služby, kde by provozovatelé získávali informace, pomoc a podporu pro hodnocení rizik a škod; dále doporučuje přijmout pokyny, které by členskými státy pomohly provést tyto právní předpisy správně;

48. připomíná, že v souladu se směrnicí o odpovědnosti za životní prostředí mají osoby nepříznivě ovlivněné škodami na životním prostředí nárok požádat odpovědné orgány, aby učinily příslušná opatření; dále konstatuje, že z práva Unie vyplývá, že evropským občanům by měl být zaručen účinný a včasný přístup ke spravedlnosti (čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy, článek 6 Smlouvy o Evropské unii a příslušná ustanovení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv) a že náklady na škody na životním prostředí by měl hradit znečišťovatel (článek 191 SFEU); vyzývá proto Komisi, aby předložila legislativní návrh týkající se minimálních standardů pro uplatňování ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k právní ochraně; žádá Komisi, aby posoudila možnost zavedení mechanismu kolektivního odškodnění pro porušování právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí;

Čtvrtek, 26. října 2017

49. vyzývá Komisi, aby v rámci přezkumu směrnice o odpovědnosti za životní prostředí zvažila, zda by mohla uložit členským státům povinnost předkládat každé dva roky zprávu o uplatňování této směrnice;

50. za další důležitý prostředek odrazování od škod na životním prostředí pokládá trestněprávní sankce a s lítostí konstatuje, že směrnice 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí neodpovídá aktuálním potřebám; vyzývá Komisi, aby bez dalšího prodlení jednala a přezkoumala oblast působnosti uvedené směrnice tak, aby pokrývala veškeré platné právní předpisy Unie v oblasti životního prostředí;

o

o o

51. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a parlamentům a vládám členských států.
